

VĚK MOCNOSTÍ (2. pol. 19. století a poč. 20. století)

4. Svět v předvečer světové války

Pokud pozorně sledujeme trend posledních desetiletí devatenáctého století a přelomu století dvacátého, vcelku jasně odhalíme, že tohle vše nemohlo skončit jinak, než I. světovou válkou☹. Celá Evropa vyrábí stále účinnější zbraně, populace přibývá a státy potřebují větší životní prostor pro své obyvatele. Z toho důvodu si také, jak už bylo řečeno, zabíraly různé kolonie v Africe či Asii. Dokonce i Čínu si chtěli Britové připoutat ke svému slavnému impériu. Nepodařilo se jim to sice tak, jako to bylo v Indii, ale obchodní výsady v této zemi získali. Jen vzpomeňte na opiové války a nic neřešící boxerské povstání☹.

Až roku 1911 vypuklo v Číně velké hnutí za změnu systému. Číňanům se s pomocí demokraticky orientovaného hnutí KUOMITANG pod vedením Sunjatsena podařilo svrhnout císaře a postupně z Číny vytvořit po dlouhých tisíciletích republiku.

Jediná asijská země, o které můžeme říct, že si svou samostatnost stoprocentně udržela, však na to také bude v budoucnu dostatečně pyšná, bylo Japonsko. Už delší dobu jednoduše nedovoloval tento ostrovní stát Evropanům jakýkoli přístup na své území. Okolo roku 1868 provedli Japonci své známé „reformy meidži“, kterými svou zem „raketově“ zmodernizovali a zařadili se tak ekonomicky mezi vyspělejší státy celého světa. Však moc dobře víte, jak na tom jsou Japonci dnes např. se svým nejrychlejším vlakem na zeměkouli☹. A tak se v čínsko-japonské válce nebo v rusko-japonské válce ukázalo, že tato „Země vycházejícího Slunce“ už není nijak zaostalá...

Ostatní asijské země se podřizovaly buď Velké Británii, nebo Osmanské říši. S Afrikou to bylo obdobné. Najednou se mělo ukázat, která z velmocí (a nejen evropských, protože Osmané se s porážkou smířit také nechtěli) bude nejsilnější a nejvlivnější. Státy jako Německo a Británie vedle sebe jen tak bez povšimnutí dlouho existovat nemohly.

Už na konci 70. let 19. století uzavřelo Německo se svým starým rivalem Rakouskem-Uherskem tzv. DVOJSPOLEK (1879). Když se k nim za tři roky přidali Italové, už zde byla řeč o TROJSPOLKU a ostatní evropské státy začaly mít starost, co že se to vlastně chystá.

Z toho důvodu se spřátelilo Rusko s Francií, a když se k nim přidala r. 1907 Velká Británie, už se mluví o tzv. DOHODĚ. Bloky mocností byly na světě a světová válka, jakou svět doposud ještě nezažil, je teď už otázkou jen velice krátkého času.

Někdo ovšem říká, že I. světová válka se zpočátku „světovou“ ani moc nejevila. Tak např. USA si jí ze začátku vůbec nevšímaly (podobně jako té Druhé). Už ve 20. letech 19. století si Američané schválili totiž tzv. Monroeovu doktrinu, podle které se nebudou vměšovat do věcí Evropy. Američané si totiž byli vědomi, že Evropu až tak moc nepotřebují a to ukázali koneckonců už roku 1776! Jistě víte, co mám na mysli☹.

Navíc se i Američané ve „věku mocností“ posunuli razantně dopředu, když si po občanské válce mezi Severem a Jihem v 60. letech vybojovali zrušení otroctví. Asi vám něco říká jméno Abraham Lincoln, na kterého byl na konec spáchán atentát☹. No nic, podíváme se na to v hodině☹.